

Andrzej Tucki

Zakład Geografii Regionalnej
Wydział Biologii i Nauk o Ziemi
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
ul. Akademicka 19
20-033 Lublin

**ECOTOURISM: A PRACTICAL GUIDE
FOR RURAL COMMUNITIES**

SUE BEETON

**LANDLINKS PRESS, COLLINGWOOD
AUSTRALIA, 1998, 186 ss.**

**ECOTOURISM: A PRACTICAL GUIDE
FOR RURAL COMMUNITIES**

SUE BEETON

**LANDLINKS PRESS, COLLINGWOOD
AUSTRALIA, 1998, 186 pp.**

Sue Beeton jest pracownikiem Uniwersytetu La Trobe w Melbourne. W pracach badawczych od lat zajmuje się środowiskiem naturalnym i jego zrównoważonym rozwojem, szczególną uwagę poświęca turystyce wiejskiej. Zagadnienia te są przedmiotem wykładów dla Shepparton campus.

Zainteresowania Autorki rozwijane były i ugruntowane przez wiele lat podczas licznych podróży po Australii i poza jej granicami. Doświadczenia i informacje zdobyte w terenie stały się inspiracją do napisania książki *Ekoturystyka. Praktyczny przewodnik dla społeczności wiejskich*.

Całość publikacji ujęta jest w siedem rozdziałów, charakteryzuje się przystępnym układem treści, uzyskanym poprzez wydzielenie w każdym z rozdziałów mniejszych jednostek tematycznych.

W rozdziale pierwszym Autorka nawiązuje do idei prekursora ekoturystyki – Hectora Ceballos-Lascurain (obecnie prezesa programu międzynarodowego doradztwa ekoturystyki PICE i doradcy w zakresie ekoturystyki w Światowej Organizacji Turystyki), który w 1988 r. jako pierwszy sformułował definicję ekoturystyki. Według Sue Beeton ekoturystyka jako forma spędzania czasu powinna zawierać trzy podstawowe cechy, tj. „związek ze środowiskiem naturalnym, działanie w sposób zrównoważony, charakter edukacyjny”. W dalszej

Sue Beeton works at La Trobe University in Melbourne. Focusing on rural tourism, she has been conducting research into the natural environment and its balanced development for years and her lectures on the Shepparton campus are devoted to this.

The author's interest developed over many years of travelling around Australia and abroad and the experience and information gained in the process became the inspiration to write a book entitled *Ecotourism: A Practical Guide for Rural Communities*.

The book has a clear text layout and is divided into seven chapters with smaller thematic sections within each. In Chapter 1 the author refers to the ideas of Hector Ceballos-Lascurain – a forerunner of ecotourism who in 1988 first formulated the definition of the term (presently the chairman of PICE the international ecotourism advisory programme and the ecotourism advisor for the World Tourism Organization). According to Sue Beeton, ecotourism as a way of spending time, should have three basic qualities: “connection with the natural environment, balanced activity, educational character”.

części charakteryzuje rozwój i produkty ekoturystyki, podkreślając duże znaczenie dla gospodarki niektórych społeczności. Autorka – przyjmując za kryterium m.in. czas trwania, cel podróży itp. – rozróżnia ekoturystykę tzw. twardą i miękką; w końcowej części rozdziału podkreśla korzyści ekonomiczne i inne wynikające z tego rodzaju działalności.

W drugim rozdziale znajdujemy definicję ekoturysty. Przytoczona jest jego charakterystyka m.in. w odniesieniu do wieku, okresu pobytu, rodzaju noclegu itp. W dalszej części rozdziału omawiane są zagadnienia dotyczące sposobu spędzania czasu przez ekoturystę.

Spółeczność wiejska – odbiorca widniejący w podtytule książki – zdefiniowana jest w rozdziale trzecim. W tej części książki zawarty jest również opis regionalnych towarzystw australijskich, informacje na temat współpracy władz samorządowych w zakresie ekoturystyki, a także próba analizy wpływu ekoturystyki na społeczności lokalne. Autorka zauważa zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki rozwoju ekoturystyki, zwłaszcza w aspekcie tzw. „wrażliwych kultur”.

Przedmiotem kolejnego rozdziału (czwartego) są zagadnienia relacji człowiek–przyroda. Na tle form ochrony przyrody Australii, ujętych na Liście Światowego Dziedzictwa (WHL), będących często celem podróży, Autorka analizuje wpływ turystyki i rekreacji na środowisko. Wielką wartość edukacyjną mają zaproponowane przez nią metody współpracy człowieka ze środowiskiem przy zachowaniu stanu równowagi.

Rozdział piąty wydaje się być bardzo praktycznym przewodnikiem, przy tworzeniu gospodarstw ekoturystycznych; bardzo szczegółowo analizowane są elementy infrastruktury, m.in. zabudowa, energia.

Duże znaczenie praktyczne – szczególnie dla towarzystw turystycznych i gospodarstw wiejskich podejmujących działalność ekoturystyczną – posiada rozdział szósty. Zawiera on szereg informacji związanych z tzw. projektem turystycznym, który obejmuje m.in. charakterystykę walorów przyrodniczo-kulturowych i infrastrukturę. Zawiera również opis systemu organizacyjno-planistycznego, prawnego itp., które muszą być podjęte przez władze lokalne. Przedstawione są kolejne etapy przedsięwzięcia, włączając w to m.in. biznes-plan, marketing, reklamę. Podkreślona jest współzależność elementów ekonomicznych i społecznych w strategii rozwoju ekoturystyki.

Further on, the author describes the development and products of eco-tourism, pointing to its significance for the economy of some communities. Ecotourism is divided into hard and soft, the criteria being the duration, aim of holiday etc. In the final part economic benefits are pointed out as well as other advantages.

In Chapter 2 we find the definition and description of the ecotourist in relation to age, length of stay, type of accommodation, etc. Later in the chapter the author discusses the ways an ecotourist spends time.

The rural community of the book's subtitle is defined in Chapter 3. The author also includes here a description of regional Australian societies, information about the cooperation of self-governing authorities as regards ecotourism and an analysis of the influence of ecotourism on local communities. Both the positive and negative effects of ecotourist development are presented, especially in the terms of 'sensitive cultures'.

Chapter 4 deals with the 'Man vs. nature' relation. The author analyses the impact of tourism and recreation on the environment, referring to the Australian landscapes featured on the World Heritage List. Ideas for a balanced coexistence of Man and nature suggested in this chapter are of high educational value.

Chapter 5 seems to be a very practical guide for those setting up ecotourist farms, with detailed analysis of infrastructure elements such as buildings, energy, etc.

Chapter 6 could be very useful for tourist associations and ecotourist farm owners. It provides a lot of information regarding such a tourist project, including a description of natural and cultural advantages and infrastructure, as well as the organization, planning, legal systems etc implemented by local authorities. Consecutive stages of the enterprise are presented, including the business plan, marketing, advertising etc. The interrelation of economic and social elements in an ecotourism development strategy is stressed.

Chapter 7 discusses advertising and distribution. The author describes coopera-

Rozdział siódmy przedstawia obraz i sposoby reklamy oraz dystrybucji. Opisana jest płaszczyzna współpracy gospodarstw z krajowymi organizacjami turystyki w Australii; wdrażanie w ogólnokrajowy system informacji, odpowiednik polskiego np. PTTK. Bardziej szczegółowo natomiast autorka przedstawia poparty przykładami aspekt prawny działającego już przedsięwzięcia (podpisywanie umów, ubezpieczenie).

Brak końcowego podsumowania w książce jest rekompensowany zwięzłymi uwagami na końcu każdego rozdziału.

Książka ta dzięki bogactwu zgromadzonego materiału ma duże wartości poznawcze i aplikacyjne. Zawiera bibliografię liczącą 59 pozycji, są to głównie prace anglosaskie z Australii i Nowej Zelandii. Książkę oceniam pozytywnie jako pożyteczny i interesujący zbiór praktycznych wiadomości z zakresu ekoturystyki, poparty konkretnym przykładem z terenu Australii. Książka może stanowić istotne źródło informacji dla studentów i słuchaczy różnego rodzaju studiów i kursów z zakresu turystyki. Może być też zalecana samorządom lokalnym, zabiegającym o rozwój ekoturystyki na swym obszarze, a zwłaszcza dla rozpoczynających działalność gospodarstw wiejskich.

Pozycja ta może stanowić dodatkowe źródło wiadomości z zakresu ekoturystyki, zamieszczonych w opracowaniu polskich autorów, m.in. D. Zaręby *Ekoturystyka. Wyzwania i nadzieje*.

tion between farm owners and Australian tourist organizations within the country's system of distributing information (an equivalent of e.g. Polish PTTK). A lot of space is devoted to the legal aspects of an already functioning enterprise (contracts, insurance), with detailed descriptions and examples.

The lack of final conclusions is balanced by brief comments at the end of each chapter.

The vast quantity of material compiled provides a lot of information and practical ideas. There is a bibliography of 59 titles – mainly by authors from Australia and New Zealand. I consider the book to be a useful and interesting compilation of practical information about ecotourism, supported by real examples from Australia. The book may be a valuable source of information for students on a variety of tourism studies courses. It may also be recommended for local authorities caring about the development of ecotourism in their area, and especially for farm owners starting ecotourist activity.

The book may be an additional source of information to that included in publications by Polish authors, like Dominika Zaręba – *Ecotourism: challenge and hopes*.